



Saulėta, diena 25°, naktį 15.  
Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:50

Library of Congress  
Periodical Division  
Washington, D. C. 20540

# NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America  
**NAUJIENOS**  
The Lithuanian Daily News  
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.  
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608  
Haymarket 1-6100  
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, sausio-January 20 d., 1975 m.

Kaina 15c

16

# PIKTOS GRAIKU RIAUŠĖS KIPRO SALOJE

## SACHAROVO PAREIŠKIMAS APIE VILNIUJE KALINAMĄ KOVALEVA

Du žymūs rusų disidentai, Andrej Sacharov ir Sergej Kovaljev, 1974 m. gruodžio 27 d. išvakarėse pasirašė atsisaukimą, kuris taip pradamas: "Šiandien, ant Naujųjų 1975 metų slenkščio, mes reikalaujame amnestuoti sąžinės kankinius visame pasaulyje, paleisti visus tuos, kurie kenčia dėl savo pažiūrų ir altruistinės bei taikios gynybos kitų žmonių teisiu". To laiško prieraše Sacharov pažymėjo: "Šis laiškas parašytas gruodžio 26-27 naktį. Dar neturėjau progos jį viešai paskelbti, kai gavau žinią, kad gruodžio 27 d. suimtas Kovaljev".

Gruodžio 28 d. Sacharov padarė tokį pareiškimą: "Arestuotas Sergej Kovaljev, biologijos mokslų daktaras. Jis mano artimas draugas. Jis nepaprasto dvasinio tyrumo ir stiprybės žmogus. Dar neseniai mes abu tarėmės dėl Naujųjų Metų atsisaukimo reikalaujant politiniams amnestijoms. Šiandien jis ir pats jau kitą pusę".

Formali arešto priežastis — kaltinamas ryšium su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimu. Tai, mano nuomone, valdžiai patogus pretekstas teismai praversti toli nuo draugų ir višumos. Protingas ir talentingas žmogus, Kovaljev jau daugelį savo gyvenimo metų pašventė žmogaus teisių gynimui ir kovai už teisėtumo išsklaidymą. Jis žmogaus Teisių Gynimo iniciatorių grupės narys, Amnesty International SSSR grupės koautorius ir autorius pagrindinių dokumentų, nustatančių kelias kovai dėl žmogaus teisių mūsų krašte. Be triukšmo Kovaljev atliko daug gerų ir sunkių darbų. Tai neatsitiktinumas, kad, pvz., kaip tik jis sugebėjo nustatyti ryšį tarp Simo Kudirkos motinos ir JAV ambasados, kas galų gale privedė prie Kudirkos išlaisvinimo.

Šių metų gegužės mėnesį, kartu su T. Velikanova ir T. Chodorovič, Kovaljev paskelbė nutarimą leisti "Einamųjų Iykyki Kroniką" prisiimdamas sau atsakomybę už jos paskleidimą. Tai buvo drąsus istoriškas žingsnis. Kartu tai buvo iššūkis tiems, kas apšaukė Kroniką esant šmeižiška ir antisovietiška, prieš tuos, kas bijo tiesos ir viešumos. Vakariškis areštas — kerštas už padorumą ir drąsą. Aš šaukiuosi į Sergej Kovaljevo kolegas — viso pasaulio biologus. Aš kreipiuosi į Amnesty International, kurios narių Kovaljevas yra ir kurio visa veikla atitinka šios organizacijos dvasią. Aš kreipiuosi į Tarptautinės Žmogaus Teisių Lygą. Aš kreipiuosi į viso pasaulio žmones, kuriems brangūs yra geris, dora, intelektualinė laisvė. Aš kviečiu tarptautinę kompaniją už Sergej Kovaljevo išlaisvinimą".

Kaip jau buvo rašyta, Sovietų Sąjungoje prieš Sacharova prasidėjo šantažo (grasinama jo dukteriai, žentui ir anūkiui), kampanija. Jo žmona Elena, kuri sunkiai serga akių liga, jau seniai padavė prašymą vizai į Italiją gauti. Tačiau jai buvo atsisakyta. Anot paties Sacharovo pareiškimo per pasikalbėjimą su Kanados (Toronto) komitetu Valentinui Morozui gelbėti, jo žmona ir vaikai laikomi įkaitais. (E)

NEW YORKAS. — New York Times savo mirties pranešimų puslapyje paskelbė apie pralato Juozo Končiaus mirtį, pažymėdamas, kad jis buvo "Lithuanian Relief Fund" prezidentas.

## IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pareiškė, kad išdo sekretorius William Simon nebus pakeistas, kaip gandai kalba, bet turės atsakingas pareigas vykdančias naujus ekonominius planus.

JERUZALĖ. Izraelio infliacija pralenkia kitų valstybių kainų kilimą. Pernai pragyvenimo kainos pašoko 56%. Statistikos biuras skelbia, kad maisto kainos pakilo net 82.6%. Cukraus kainos yra keturis kart aukštesnės negu prieš 5 metus.

BEIRUTAS. — Trys arabai partizanai žuvo prie Izraelio sienos, kai jie bandė įžengti į Izraelį. Kiti trys palestiniečiai žuvo Libane, kai Libano kariuomenė bandė sustabdyti ginkluotą vyrų grupę ir ši nesustojo. Izraelio žvalgybos lėktuvai skraidė virš Libano, tačiau po šešių dienų veikimo sustojo Izraelio artilerijos šaudymas į Libano kaimus.

## Kinijoje iškilo Teng Hsiao Ping

PEKINAS. — Šeštadienį Kinijos žinių agentūra paskelbė, kad praėjusią savaitę Pekine vyko ketvirtasis Nacionalinis Liaudies Kongresas, kuriame dalyvavo 2,864 delegatai, Kongresas išrinko 218 narių prezidentūmą.

Kongrese buvo patvirtinti kai kurie pakeitimai vyriausybėje. Pirmą kartą po 1971 metų vyriausybė turės gynybos ministrą. Jis paskirtas 75 metų Yeh Chien Ying, kuris užims žuvusio Lin Piao vietą. Premjeru buvo paskirtas Chou En Lai. Jo pavaduotojas Teng Hsiao Ping buvo paaugstinamas į partijos vicepirmininko vietą. Jis bus ir partijos politbiuro nuolatinio komiteto nariu.

Partijos pirmininku lieka Mao Tse Tungas, kuris turi šešis vicepirmininkus. Teng Hsiao Pingo iškilimas šiame kongrese tuo įdomus, kad jis prieš dvejus metus buvo kultūrinės revoliucijos metu "išvalytas", taip "išsigimėlis agentas". Tėngas laikomas nuosaičiu politiku, pritariančiu Kinijos suartėjimui su Amerika. Jis šiuo metu Kinijos hierarchijoje po Mao Tse Tungo ir Chou En Lai yra garbiausias asmenybė, turinti aukštas vietas ir vyriausybėje ir partijoje. Premjerui Chou sergant, Ten gas eina premjero pareigas.

Kongresas priėmė rezoliuciją, kurią po Sovietų Sąjungą ir Ameriką ir ragina pasaulį būti pasirošusiam pasauliniam karui. Komunikate žadama išvaduoti Taivaną, Kinijos kariuomenė raginama vykdyti pirmą principą: kasti gilius tunelius ir visur dėti į sandėlius javus.



Prezidentas Fordas sudarė aštuonių asmenų komisiją tyrinėti ar tikrai žvalgybos agentūra CIA lauzė įstatymus ir šnipinėjo Amerikoje. Komisijai vadovauja kairėje stovintis viceprezidentas Nelsonas Rockefelleris, už jo stovi: gen. Lyman Lemnitzer, Ronald Reagan, Douglas Dillon, John Connor, Erwin Griswold, Lane Kirkland ir Edgar Shannon, už kurio matosi korespondento veidas.

## RUOŠIAMAS VASARIO 16 MINĖJIMAS

ČIKAGA. — Penktadienį vakare Čikagos Lietuvių Tarybos spaudos konferencijoje buvo atidengti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo planai. Minėjimas įvyks Maria Aukšt. mokyklos salėje vasario 16 d. 2 val. po pietų. Prieš tai, šeštadienį vasario 15 d. 12 val. dieną įvyks žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje, kur programą atliks Aukštėnijos Lit. mokyklos mokiniai, vadovaujami direktoriaus J. Masilionio. Sekmadienį 10 val. ryto įvyks pamaldos šv. Kryžiaus ir Tėviškės parapijų bažnyčiose. Pamaldas laikys vyskupas V. Brizgys ir kun. Anas Trakis.

Čikagos Lietuvių Tarybos pirm. Juozas Bellūnas, vicepirm. Adolfas Stašys ir protokolų sekretorius Stasys Mankus papasakojo spaudos atstovams apie oficialią minėjimo dalį. Pagrindinis kalbėtojas bus dr. St. Bačkis, amerikiečio kalbėtojo pavarde bus pranešta vėliau. Vėliaus tvarkys Darius Girėno ir Don Varono veteranų postų nariai.

Meninėje minėjimo dalyje dainuos solistė Danutė Stankaitytė ir Dainavos ansamblis, diriguojamas A. Simonaitytės, akompanuoja Al. Vasaitis. Programoje dalyvaus aktorė Zita Kevalaitytė-Višockienė. Dainavos ansamblis pasirodys su mišriu, chorais.

Čikagos Lietuvių Taryba Vasario 16 d. sukakties proga paskelbė atsisaukimą.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks Marija Aukšt. mokyklos salėje 1975 m. vasario 16 d. 2 v. p. p., todėl nuširdinti kviečiame Jus dalyvauti minėjime. Tuo pagerbime brolių ir seses Lietuvoje už jų išpirmininko vietą. Jis bus ir partijos politbiuro nuolatinio komiteto nariu.

Paskutiniųjų laikų įvykiai rodo, kaip priešais planingai veikia kesindamasis užgožti kiekvieną kultūrinę bei religinę apraišką. Jis naudoja visas įmanomas melo ir klastos priemones ne tik mūsų kultūrinėje, bet braunasi ir į užsienio institucijas.

Štai keli naujaisi pavyzdžiai. 1. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, išėjusi pogrindyje, rodo, kaip pavergti tautiečiai tauriai ir ryžtingai siekia atidengti komunistų kėslus.

2. Australijos, N. Zelandijos pripažinimas Baltijos tautų okupacijos aktyvaizdžiai rodo prieš veiksmus.

3. Naujoji "Encyclopedia Britannica" 1974 m. laida klastoja Lietuvos istoriją ir rusina vietovardžius bei literatūrą. Todėl mums reikia visomis jėgomis jungtis ir ryžtis atgauti tai ko netekome — žmogaus brangiausią turtą — laisvę, valstybės nepriklausomybę. Pavergta tauta laukia iš užjų.

## Prašo paleisti S. Kovaljevą

Pasaulio spaudoje daug rašoma apie sovietų biologo Sergej Kovaljev suėmimą ir nugalėtinumą į Vilnių, kur jis laukia teismo ryšium su tariama jo pagalba Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai. Štai dar keli šio krašto spaudos atsiliepimai dėl Kovaljevo suėmimo.

Sausio 8 d. "Washington Star-News" pranešė, kad 50 žymių sovietų disidentų pasirašė prašymą dėl Kovaljevo paleidimo. Tarp pasirašiusiųjų Andrej Sacharov, istorikas Roy Medvedev, rašytojas Vladimir Voinovič ir poetas Vladimir Kornilov.

"New York Times" sausio 11 d. laidoje tilpo V. Valery Čadidze ir Pavel Litvinov laiškas, kuriuo jie ragina gelbėti Sergej Kovaljevą. Šiuo reikalu International League for the Rights of Man gruodžio 27 d. pasiuntusi telegramą N. V. Podornjy. Kovaljevą ginti apsiėmė taip pat Amnesty International organizacija. (E)

Sistematiskas diskriminacijos ir nutautinimo akcijos, nukreiptos prieš Gudijoje gyvenančius lietuvius kaltinimai buvo išskirti Lietuvos pogrindžio išleistoje "samizdato" studijoje, kuri šiuo metu pradėjo pasiekė Vakarų. Maskva kaltinama toleruojanti ir skatinanti diskriminaciją prieš lietuvių mokyklas, kunigus, tikinčiuosius ir inteligentus Gudijos SSR ribose. (Plati Radio Liberty analizė, RL 438/74). (E)



Filmų aktorius Charlie Chaplin sausio 12 d. atvyko į Londoną. Britanijos karalienė sutikė jam "Sir" titulą. Dešinėje matoma Chaplino žmona Oona.

## GRAIKAI KALTINA BRITANIJĄ IR AMERIKĄ UŽ NUOLAIKAS TURKAMS

NICOSIA. — Kipro saloje penktadienį prasidėjusios graikų demonstracijos persimetė iš Kipro į Graikiją, kur minia žmonių puolė Britanijos ambasada Atėnuose. Pastatui buvo išdauzyti langai, policija neleidė minios į ambasadą, keturi asmenys buvo sužeisti, nukentėjo ir vienas policininkas. Šeštadienį Kipro sostinėje minia graikų įsiveržė į Amerikos ambasadą, sudegino daug dokumentų, išmėtė per langus baldus ir sudegino šešis amerikiečių automobilius.

## Amerika gamins vokiečių tankus

WASHINGTONAS. — Gynybos departamentas pakvietė Vakarų Vokietiją dalyvauti Amerikos pramonės varžybose, kuriose bus nuspręsta, kokį tanką Amerikos armija naudos ateityje. V. Vokietijos tankas "Leopard 2" varžysis su dviem Amerikos bendrovėm: Chrysler ir General Motors. Kuris bus pripažintas geresniu, tas ir bus gaminamas.

Pentagono kalbėtojai nurodo, kad Amerikos lėktuvas YF-16 dalyvauja varžybose Europoje, kur sąjungininkai yra raginami lėktuvą įsigyti. Kodėl Amerikai negalima tada įsigyti vokiečių tankų, kurie, varžybas laimėjus "Leopardui", būtų gaminami Amerikoje pagal susitarimą su Krauss-Mafei įmone Muenchene.

Jei vokiečių tankas laimėtų varžybas, visų tankų gamyba galėtų pasiekti 15-20 milijonų dolerių bižnį. Neseniai Amerikos armija pasirinko prancūzų-vokiečių gamybos "Roland" raketą, kaip savo trumpų nuotolių oro gynybos ginklą.

Kongreso senatorius Thomas Eagleton priešinas šitam sumanymui naudoti vokiečių tankus. Jis nurodo, kad tankai iš viso yra senas ginklas, ką parodęs paskutinis Izraelio karas su arabais. Tankų gamyba vis brangsta, juos sunaikinti pigiomis, kilnojamomis raketomis darosi vis lengviau. Izraelis paskutiniame kare prarado daug Amerikos tankų, kurių vaidmuo ateities karuose būsimi mažesnis. Amerikos XM-L tankas kainuoja pusę milijono dol. Sen. Eagletonas siūlo gaminti daugiau pigių, judrių tankų, nemetančių pinigų į sunkiuosius, modernius tankus kaip "Leopard 2".

## "Lietuviai supranta žydų problemas"

"Los Angeles Times" 1974 m. lapkričio 20 d. paskelbė Murray Seeger straipsnį apie Sylvia I. Zalmanson (ienę), kuri su kitais 1970 metais bandė lėktuvu pasprukti iš Leningrado į Skandinaviją. Už tą bandymą jos vyras ir lakūnas gavo mirties bausmę, vėliau pakeista kalėjimu, o pati Sylvia gavo 10 metų koncentracijos stovyklos. Laisvojo pasaulio žydų pastangų dėka, po ketverių metų ji buvo paleista. Ji spaudai papasakojo apie baisias konc. stovyklos gyvenimo sąlygas, kai pvz. prie 40° žemiau nulio reikėję gyventi barakuose su išdauzytais langais ir pan.

Laikraštis pamini, kad stovyklose jei tekę sutikti daug kalinių iš Lietuvos ir Ukrainos, kas aiškiai įrodo stiprų tautinį judėjimą tuose kraštuose. Apie lietuvių jaunimą Sylvia taip atsilie-

Valstybės departamentas išreiškė "rimtą susirūpinimą" Kipro vyriausybei, kuri pareiškė, kad ji darys žygių, kad puoliai nepasikartotų. Stebėtojai praneša, kad Kipro policija netrukde jauniems graikams daužyti ambasados langų ar deginti automobilius. Visi ambasados tarnautojai laiku pasitraukė iš ambasados ir niekas puolime nukentėjo. Tarnautojai buvo išvežti šarvuotais Jungtinių Tautų kariuomenės automobiliais.

Nicosijoje minia graikų puolė Britanijos konsulato pasų įsitaigą, išdauzė langus ir sudegino dokumentus. Du amerikiečių diplomatų automobiliai buvo sudeginti Hilton viešbučio kieme.

Graikų nepasitenkinimą sukėlė saloje esančios britų karinės bazės nutarimas išleisti ten prisiglaudusius 10,000 turkų išvykti į Turkiją. Ties Kipro turkai yra pabėgėliai, gyveną palapinėse britų bazės ribose. Iš Turkijos jie bus perkelti atgal į Kipro salą — turkų kariuomenės kontroliuojamą salos dalį. Graikai įtaria, kad Turkija jai, pasinaudodama šia proga, privežti ir daugiau turkų į Kiprą ir apgyvendinti juos buvusiose graikų miestuose. Graikai nusistatę prieš Kipro padalinimą į dvi zonas: graikų ir turkų. Graikų pabėgėliai gyvena palapinėse ir reikalauja teisės sugrįžti į savo ūkius turkų valdomoje zonoje, tačiau tie ūkiai greit gali būti atiduoti turkams.

## Karalius Faisalas atvyko į Egiptą

KAIRAS. — Egiptas iškilmingai sutiko vizituojantį Saudo Arabijos karalių, kuris po viešėjimo Sirijoje, buvo dar sustojęs Jordane. Karalius Faisalas pareiškė, kad jis dar tikisi melstis Jeruzalėje, kai ji bus išvaduota iš "netikėlių" rankų. Faisalas Sirijai pažadėjo 150 milijonų dol. ginklams pirkti ir 200 mil. dolerių ekonomikai stiprinti.

Izraelio užsienio reikalų ministras Allonas pareiškė, kad sekretorius Kissingeris žadėjo greit atvykti į Izraelį, kuris pasiūlęs pasitraukti Sinajuje 80 mylių į rytus, jei Egiptas pripažintų, kad Izraelis yra žydų valstybė, turinti teisę į nepriklausomą gyvenimą.

pusi: "Lietuviškas jaunimas yra nuostabus, drąsus ir dosnus. Geriau už kitus jie supranta žydų problemas, nes lietuviai, būdami kaip ir mes maža tauta, stoja prieš Rusijos milžiną ir kovoja už savo tautinę laisvę".

(The Lithuanian youths are wonderful, courageous and generous", she recalled. "They understand better than others our Jewish problem since they — the Lithuanians — too — are a small people like us fighting for national freedom and resisting the Russian giant). (E)



## LAISKAS IS VOKIETIJOS

Mielas prieteliau,

Praeitą kartą esu Tau rašęs, jog būdamas Rytų Berlyne "užsiupau Rytų Vokietijoje įdomų institutą, kuris vadinas Institutas Lipsico gimnazijos. Jame auklėjami būsimieji sportininkai nuo pat jų gimimo dienos. Apie juos Tau ir žadėjau parašyti, žinodamas, jog Tu esi didelis sporto mėgėjas ir kad Tau bus įdomu žinoti. Mielas prieteliau, pradėsiu šiek tiek iš tolimesės praeities, būtent:

Berods, kartą esu Tau pasakojęs, kad 1938 m. buvusioje Berlyne pasaulio olimpiadoje, vokietukai beveik visas pirmąsias vietas ir aukso medalius susirinko. Jau tuomet žmonės kalbėjo, tiksliau tariant žvirbliai ant stogų čirškėjo, kad Hitlerio įsakymu daktarai specialiais vaistais sportininkus "gudė". Ką anais Hitlerio laikais žvirbliai ant stogų čirškėjo, tai šandien čia už geležinės uždangos jau yra tapusi visą pastebėta realybė, būtent: 1974 m. vasarą Austrijoje, Vienoje buvusioje pasaulio sporto olimpiadoje, Rytų Vokietijos sportininkai, ypačiai

sportininkės moterys, užėmė pirmas vietas.

Bet mielas prieteliau, Sveikas tur būt negali įsivaizduoti, kaip tos Rytų Vokietijos sportininkės atrodo. Nors buvo jaunos, 16 — 19 metų amžiaus, bet atrodė tikri vyriokai — afroditės (pav. 1) ir jos kalbėjo storu vyrišku balsu. Kaip iš paveikslų matyti, jos raumeningos ir stipraus sudėjimo. Nestebtina todėl, jei laimėjo pirmąsias vietas.

Lydėjęs švedų sportininkus dr. Lindghren ir stebėjęs Rytų Vokietijos sportininkės išsitarė, kad tai vyrkai, bet ne mergaitės. Jam pritarė prancūzų sportininkų grupės daktaras. Esą, pakanka tik į jas pažiūrėti, kad matytum, jog tai nėra normalios mergaitės; tai esą, laivų pakrovėjos. Daktaras Lindghren dar pridūrė: "Kad gražios, kad blondinės mane dar neįtikina, jog jos yra visų 100% mergaitės; kad jos užtikrintai laimėtų, jos turėjo būti vyriškais hormonais (vyriškų liaukų medžiaga) transformuotos".

Austrijos dienraštis rašė: "Vineas Dievas ir ponas Schra-

mmer težino, ar jos ištikrųjų dar tebėra mergaitės moteriškos lyties. Ir ponas Schrammeris Rytų Vokietijos sportininkų vadovas yra šio klausimo dėmesyje. Jisai vienas težino, kiek ir kokius vyriškus hormonus jom suleidžia pildant Rytų Vokietijos sporto viršinių ir pačios valdžios įsakymus. Bet jisai nekalba, lygiai kaip ir paslaptingo Lipsico sporto instituto sportininkės, kuris užklaustas teatsako — klausimus viršinių..."

Prancūzų žurnalas "L'Equipe" rašo, nagrinėdamas tą klausimą: "Kalbama, kad turima svariųjų argumentai, bet nedaroma nieko, kad pašalinus įtarimus: neaiškinama, nesileidžiama į jokias diskusijas, neleidžiama įžengti į paslaptingo Lipsico instituto urvą..."

Vienas Sovietų sportininkų grupės dalyvis pašnibždėjo Vakarų žurnalistams, kad sportininkės — plaukikės yra mankšta ir vaistais paruošiamos nuo pat vaikystės Lipsico institute. Mielas prieteliau, Sveikas juk žinai, kad žurnalistai yra tie pagrindžio kniškai, kurie viską išknisa ir suuošto. Taip ir šiuo atžvilgiu jie iškniso, kad vandens sportas ir ypač plaukiojimas privalomas visose Rytų Vokietijos mokyklose; kad jau pradines mokyklas vaikai nuolat tyrinėjami ir per tai susekama vaikų būsimasis fizinis stovis; kad jau dabar Rytų Vokietijos sporto viršiniai žino kas, būtent, iš Lipsico instituto mokinių galės būti laimėtojai bū-



Guđrum Wegner, 19 m.

Ulrike Richter ir Ulrike Tanber

normalias, moteriškas vėžes? Tai vis klausimai, į kuriuos atsakymas stropiai saugomas geležinės uždangos.

Tiesa, tenka dar paminėti, kad į žurnalistų klausimus, kodėl berniukai nėra pasiekę tokių gerų rezultatų, palyginus su mergaitėmis? Atsakoma, kad berniukų fizinė struktūra yra kitokia negu mergaičių, todėl, esą, jų atranka ir paruošimas yra atsilikęs 4 metais.

Tai va, mielas prieteliau, šandien daug kalbama apie buvusį Hitlerį ir jo darbus, tačiau apie šiuo dienų naujus Hitlerius ir jų darbus kažkodėl bijoma prasitarti, su jais bendraujama ir glėbesčiuojama.

Šį kartą tu, aš ir baigsiu. Sekantį kartą, jei Tau bus įdomu, galėsiu parašyti kaip už geležinės uždangos nustatomos gaminių bei prekių kainos, arba kad Leninas nėra tas pats Leninas. Apie jį čia visi žvirbliai ant stogų sutūpę bei į krūmus sulindę čiauska.

Viso geriausio, Tavo draugas  
V. P. Gečiūnas  
Rytų Vokietija,  
1975. I. 6 d.

### Ką veikia šauliai?

DLK Vytauto šaulių rinktinės valdyba sausio 12 d. "Gintaro" salėje turėjo posėdį, kuriame aptarė gausybę bėgamųjų reikalų ir pastudijavo tolimesnius veiklos planus.

Praeiti metai šauliams buvo gana reikšmingi — atlikta daug kultūrinų darbų. Artėjantį metų pabaigą, turėta didingas dvidešimtmečio minėjimas, labai sėkmingas Naujų Metų sutikimas ir, rodos, turėtų būti šokiškos tokios atostogos. Poilsis reikalingas, taip daro visi.

Vienok, šauliams atstogauti nėra laiko. Posėdyje, po atidarymo, skaitymo protokolo, sekė aukų reikalas. Paskirta po 20 dol. abiemis radijo valandėms ir 25 dol. Daužvardžio vardo stipendijų fondui. Priimta 5 nauji nariai. Nutarta ateinantiems Naujų Metų ir Kalėdų šventėms atspausdinti 15,000 sveikinimo kortelių. Rinktinės kapelionu patvirtintas Marquette parko parapijos klebonas kun. A. Zakaruskas. Valdybos posėdžiai, kaip ir buvę, bus "Gintaro" salėje.

Dėl ateities: — 1975 m. sekmadienį, sausio mėn. 26 d. 2 val. po pietų, Vyčių salėje, Vytauto šaulių rinktinė ruoš kultūrinę popietę. Programoj: I. Kultūrinės popietės atidarymas — rinkt. pirm. VI. Išganaitis. II. Vlodo Pūtvio knygos pristatymas

Algirdas Budreckas. III. A. Kairio knygos "Karūna" — pristato kun. V. Bagdonavičius, sol. Dalia Kučienienė ir kt. Kultūrinę popietę praveda Algirdas Budreckas. Po to, pabendraujamas ir kavutė. Įėjimas laisvas.

Vasario 2 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje vyks puikus vaidinimas, kurį rūpestingai ruošia šaulių meno vadovas p. Petrauskas.

Vasario 23 d. visi uniformuoti šauliai ir šaulės važiuoja autobusais į Rockfordą, padėti ten esantiems lietuviams iškilmingai atšvęsti Tautos šventę. Užsakyta du dideli autobusai ir tuo reikalu suinteresuoti turėtų kreiptis pas sesių šaulių vadovę St. Cecevičienę.

Kovo 9 d. 2 val. po pietų, Vyčių salėje, kaip kas metai, gaus Bus iškylių į Wisconsiną ir kitas iškilmingas VI. Pūtvio minėjimas. J. Y.

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEILKLA

154 psl. knyga.

Kaina, \$2.50

Nel vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga puikiai kiekvienam, norinčiam pažinti detaliau Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažintieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis išsami ir tiksliausiai aprašo ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienos" darbo valandomis. Kas negali užteiti "Naujienos", tai prašomas persiųsti \$2.50 čeki arba Money Order, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knyga pasistims.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

### CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvykęs lietuviai, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalies draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 viešųjų žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čeki arba Money Order

### AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

### RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienoje galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

- K. Bielinis, PENKTIETIEJ METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.50
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vac. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl. įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00
- Juožas Liūdžiūsis, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100



### KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsakyti Naujienoje.

Juožas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie didžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Mūsų tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. Kaina \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KLIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna Inturisto ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOJ SUKAKTIES PARASTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOJE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čeki ar pinigine perlaide.



Kornelia Ender 16 m.

simoje sporto olimpiadoje 1984 m.; kad tie sportininkai, būsimieji 1984 m. olimpiados laimėtojai, yra produktas stropios atrankos ir darbo pradėto 1966 m., kad tarptautinės olimpiados varžovės bei laimėtojos daugumoje dingsta iš sportinės apyvartos ir net visuomeninės aplinkos olimpiadai pasibaigus; kad kiekvienoje tarptautinėje olimpiadoje pasirodo naujos ir visai nežinomos varžovės. Tačiau niekas, net ir žurnalistai dar nėra išknisę buvusių sportininkų likimo: kur jos dingsta ir kas su jomis atsitinka? Ar jos gali būti normaliomis moterimis, susilaukti vaikų? Ar vaistų ir vyriškų hormonų veikimas laikui bėgant dingsta? Ar mergaičių struktūra grįžta į



Hareklore Anke, 16 m.



It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.



Take stock in America.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

Bonds mature in less than six years. New U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity for 8 years. 10 months (4 1/2% the first year). Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608



## BENDRUOMENĖ ISLEIDO NETINKAMĄ LIETUVOS ŽEMĖLAPIJĄ

Daugelis asmenų kreipėsi mane, prašydami pasisakyti dėl JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos 1973 metais išleisto spolvoto Lietuvos žemėlapių 59 inčų (150 cm) platumo ir 48 inčų (120 cm) aukštumo. Žemėlapių atspausdino Rand & McNally Co. Čikagoje pagal užsakymą.

### Pasibaisėtinas braižymas

Stebina, kad JAV LB Švietimo Taryba, kurios pirmininku tada buvo J. Kavaliūnas, Lietuvos žemėlapių braižytoju pasirinko asmenį, neišmanantį apie Lietuvos ribas. Prileidžiant, kad visi teritoriniai plotai, vietovardžiai, upių pavadinimai ir kt. suteikti kitų asmenų, dar būtina turėti gerą braižytoją. Tokiu Lietuvos žemėlapių "sudarytojas" J. Andrius nėra. Sukreivėzotų linijų išvedimas žemėlapiuose neleistinas ne tik XX a. pabaigoje, bet buvo neleistina ir prieš keletą šimtmečių.

Nelygių brūkšnelių, linijų, apskritimų, kvadratų ir kitokių drebinų pilnas visas tas žemėlapis. Drebančiomis rankomis negalima braižyti žemėlapių! Tai yra pasibaisėtinas žemėlapių techniškas trūkumas, darančis gedą visai lietuvių tautai, tarsi neturėtume nei vieno reikiamai gero braižytojo! Neabejotinai geriau, švaresnė, rūpestingiau nubraižytų gimnazistai, nekalbant apie studentus.

### Nėra mastelio

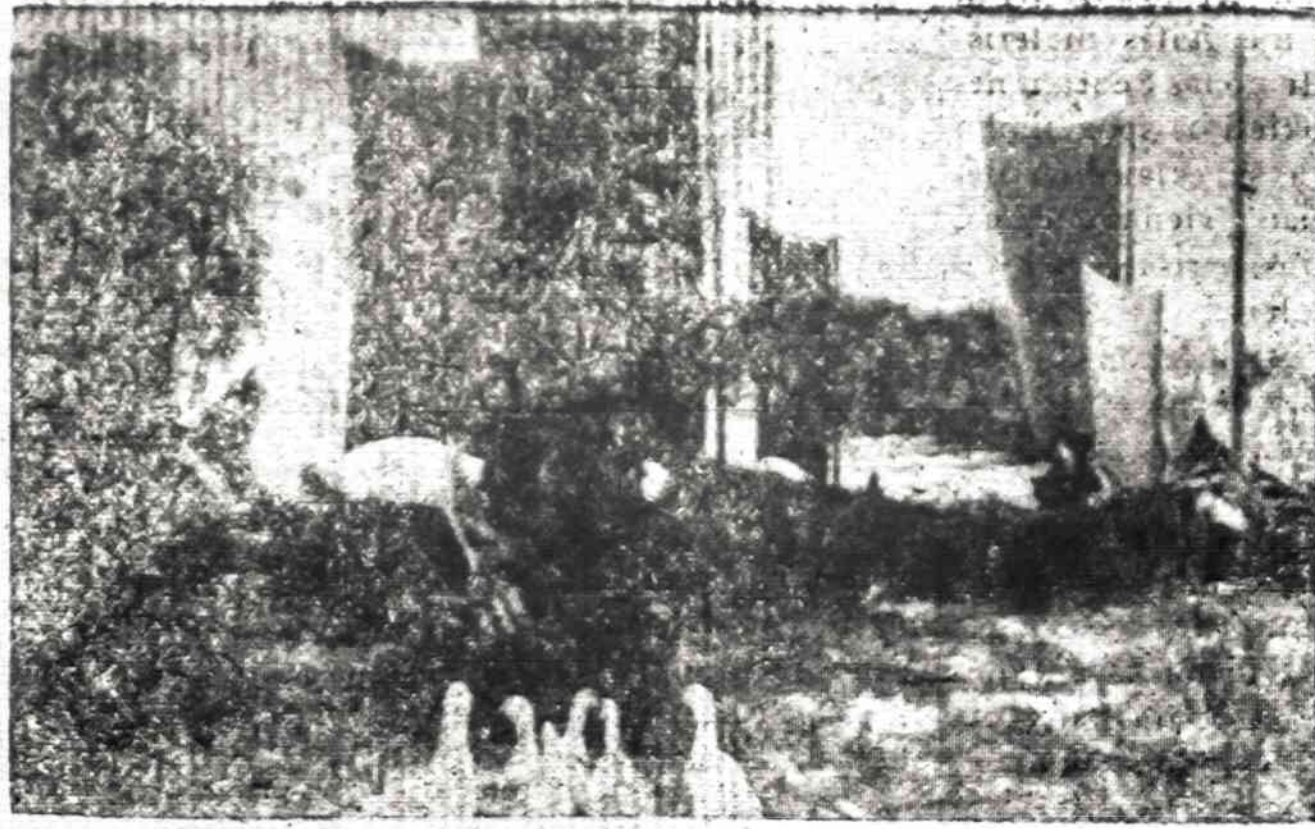
Geruose, tiksluose žemėlapiuose mastelis yra būtinas. Be mastelio, tik "iš akies" padaromi neskaitomi žemėlapias. Tokiais braižytojais gali būti korespondentai, prie rašinių pridantieji apytikslus braižinėlius, kartais atstumus pažymėdami skale. Tik bendrai nuovokai.

J. Andrius "Draugo" kultūrinio priedo pirmame psl., 1974 m. sausio 5 d. laidoje, papūstai pasigiriantieji rašinyje "Kaip gimė naujas Lietuvos žemėlapis", greta kitokių keistenybių rašo netiesą ir stengiasi suklaidinti skaitančiuosius ir lietuvių visuomenę, kad dabar žemėlapiuose masteliai nevertojami, o pilnai užtenka atstumų skalės: "Skaitlinis mastelis šių laikų spausdinamuose žemėlapiuose įprasta nerodyti, tad jo ir čia nėra", — jis rašo.

Tai yra neteisybė ir bandymas pridengti neišmanymą ir nemokškumą! Dabar žemėlapiuose mastelį vartoja JAV-ės, Vokietija, Sovietų Rusija, Olandija ir kitos valstybės. Tiksluose žemėlapiuose, greta mastelio, duodama ir atstumų skalė. Masteliai žymimi ir dabar okup. Lietuvoje išleidžiamuose tikslesniuose žemėlapiuose.

### Netiksūs atstumai

Pagal duotą atstumų skalę patikrinau kai kurių gyvenviečių



Sarkuvos žvejų uostas Kuršių Marijose

atstumus. Ištisa jų eilė netikslių išdėstyti. Pav., tarp Kybartų ir Vilkaviškio yra 2 km. netikslumas. Tarp Panevėžio ir Ramygalos yra 2 km. klaida. Tarp Pumpėnų ir Pasvalio vėl 2 km. apsirikiimas. Tarp Šilutės ir Pagėgių jau įvelta 5 km. klaida. Tarp Zarasų ir Turmanto vėl 5 km. pražiopsojimas. Ir t. t.

### Pasimetimas vietovardžiuose

Atstumas tarp Varėnos I ir Babriškės yra 9 km. LB Lietuvos žemėlapyje tų gyvenviečių nėra. Tarp Varėnos II iki plento į šiaurę virš Eišiškių yra 37 km. LB žemėlapyje Varėnos II nėra, o Varėnos I ir Varėna II suplaktos į vieną Varėną.

Turi būti Pirčiupis, ne Pirčiupiai. Panašiu vardu dvi vietoves negalima pakeisti, išrašant daugiskaita! Turi būti Maišiogala, o ne Maišiagala. Turi būti Medininkai, ne Medininkai. Turi būti Tvankestė, ne Karaliaučius. Ir t. t.

### Klaidingai pažymėti geležinkeliai, plentai

Parodytas platus geležinkelis tarp Alytaus ir Varėnos, kai ta geležinkelio linija yra nuardyta. Taip pat pažymėtos geležinkelių linijos Joniškis - Žeimelis. Ir Jonava - Ukmergė. Ir Skapiškis - Suvainiškis. Mažoji Lietuvos Tarybinė Enciklopedija rašo, kad tos geležinkelio linijos nuardytos 1960—1962 metais. Ir t. t.

Nepažymėti plentai, supantieji Tvankestę. Nepažymėtos dvi geležinkelio linijos, jungiančios Tvankestę. Klaidingas išvestas geležinkelis, einantis pro Subačių. Iš Vėžaičių eina plentas į Žemaičių Naumiestį, kai teparodytas vieškelis, o Vėžaičiai iš viso neįrašyti.

### Netikslumai ežeruose, upėse

Didžiausias Prūsijos ežeras Spirdingis turi 10,590 ha. ploto, su įlankomis 12,250 ha. Jis upeliu jungiasi su gretimais Rašio ežerui, iš kurio teka upė Galindė. Gi LB žemėlapyje tas ežeras (rašo Spirdinga) "pakabintas" be reikiamo ryšio, o gretimą ežerą pavadina Rasų ež. Turi būti Dubingių ež., ne Dubingiu. Turi būti Širvinta (upė), ne Širvinta. Turi būti Ašmena (upė), ne Ašmena. Neteisingai pažymėta Prūsijos upė Rominta, nepažymėti jos intakai Blindė, Juodupė. Nepažymėtas Galdapės ež., vandens duodantis ne tik Galdapės upei. Nepažymėti Unguros apylinkėse esantieji didieji, susijungiantieji, ežerai Mauras, šventasielis, Springelis, Dargainis

(teduotas klaidingas vardas Darginis). Nepažymėta Galdaparo ežerą su minėtais Unguros apylinkėse esančiais ežerais jungiantį Sapinines upę ir tarpe esantį Didžiojo Sodininko ežerą.

Netgi klaidingai pažymėta Nemuno ištekmio vieta. Be kitko, ji neturi perkirsti Minsko-Slucko plentą. Ir tas plentas klaidingai išvestas. Paskutiniu laiku okup. Lietuvos žemėlapiuose Nemunas parodomas įtekantis į Kuršių mares. LB išleistame Lietuvos žemėlapyje Nemuno vardas dingsta nepasiekęs marių.

### Komisija darbą atmetė, o žemėlapis vistiek išleistas

JAV LB Švietimo Tarybos sudaryta Lietuvos žemėlapių tikrinti komisija, pirm. dr. Vl. Viliamo, J. Andriaus parengtą Lietuvos žemėlapi atmetė. O žemėlapis vistiek išleistas. Kodėl? Net spaudoje buvo viešai išpėta neileisti dar vieno Lietuvai kenksmingo Lietuvos žemėlapi. J. Kavaliūnas buvo įspėtas raštu nedaryti klaidos ir neileisti Lietuvai kenkiantį žemėlapi. Žūt-būt, norėta nustebinti pasaulį? Tikrai nustebintas, bet kokia gėdinga kaina!

Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūno sudaryta "žinovų ir ekspertų komisija", kurią pasiskolindamas J. Andrius išvardino spaudoje, atliko žalingą paslaugą. Vienas tos komisijos narys, išvardintas ekspertu Lietuvos sienų klausimu, teisingai pasielgė, to išsigindamas "Drauge" ir laišku man. Tai Algimantas Gureckas, dėl ko jis vertas pagarbos. O kiti komisijos nariai vis dar džiaugiasi jiems suteiktu "paukštiniu"? Ar jie skaitosi kompetentingais spresti su Lietuvos žemėlapiu parengimu susijusius klausimus, problemas, painiavas?

### Nusikaltėliškai išvestos Lietuvos sienos

Žemėlapyje valstybinės ribos yra labai svarbus dalykas. Jos yra viso dėmesio pagrindas. LB Lietuvos žemėlapyje ypatingai neteisingai, blogai, nusikaltėliškai lietuvių tautai išvestos sienos pietuose ir vakaruose. Vakaruose Potsdamo linija nėra kokia lietuviams privaloma riba. Lietuviams neleistina Prūsija dalinti į dvi dalis, kurių vienoje sėdi rusai komunistai, antroje lenkai — komunistai. Potsdamo linija yra tiek pat neteisinga ir nepriimtina lietuviams, kaip ir neteisinga dabartinė rusų vykdoma Lietuvos okupacija. Atbrėžti Prūsiją nuo Lietuvos atskirai, ir ją dar perkertant į dvi dalis, ir Lietuvai sieną išvesti Nemunu, — yra neleistina ir nusikaltėliška! Tuo įtaguojama dabartinė okupacinė Prūsijos padėtis, pripažįstant Sovietų Rusijos okupuotas ribas!

Nemažiau dovanojama Lenkijai, dabar okupavusiai pietinę Prūsijos dalį. Toji sritis taip pat turi priklausyti lietuvių tautai!

Atsižadėti lietuvių tautai turinčių priklausyti žemių negali ne tik J. Kavaliūno sudaryta komisija, bet jų negali atsižadėti joks padorus lietuvis. Tokių žemių gali atsižadėti Tautos Seimas ar panaši, visą tautą pilnai

## Dr. Ramūnas Bigelis — mokslininkas

Dr. Ramūnas Bigelis, 1974 m. gruodžio mėn. Purdue universitete, Lafayette Indianoje sėkmingai apgynęs savo mokslinį darbą tema "Leucine biosynthesis in yeast and bacteria: purification and properties of a— isopropylmalate isomerase", gavo filosofijos daktaro diplomą.

atstovaujantis, įstatyminę galią turintis, organas. Padrikai sudarytos komisijos negali svetimiesiems atidavinėti lietuviškų žemių. Žemėlapis nėra tik šiaip sau lapas ir juo svetimieji žinos kaip pasinaudoti lietuvių tautos tolesniam naikinimui.

Šioji išdavikiška žemėlapių prielaida netgi atskirai išbraižyta kairiam žemėlapi kampe, kur parodytas situacinis Pabalijos valstybių buvimas, netgi išrašant angliškai: Baltic States, Taigi, visa buvusis Prūsija numesta, padovanota komunistams! Kai tuo tarpu reikia tartis su latviais, estais, amerikiečiais ir kitais, stengiantis prie Lietuvos prijungti visą buv. Prūsiją. Lenkai, rusai, vokiečiai ir kiti negamina ir organizuoja neplatiną žemėlapių, kuriuose pakraštiniui jų plotai atiduodami lietuviams. LB Švietimo Tarybos išleistu Lietuvos žemėlapiu lietuviams toliau vykdo savo tautos naikinimą savo pačių rankomis ir netgi palaiminimais, garsinimais. (Bus daugiau)

Gabus jaunioji rūpestingoji savo tėvėlių — Vinco ir a. a. Liudos Bigelių — globoje gavęs visus žemesniųjų ir aukštesniųjų mokyklų diplomus, ryžosi gilinti studijas ir siekti doktorato savo pamėgtoje mikrobiologijos mokslo šakoje. Ilgas ir sunkus darbas laboratorijoje ir universiteto auditorijose išugdė naują mokslo žmogų.

Dabar dr. Ramūnas atostogauja Cicero, Illinois pas savo tėvelį. Jis, gavęs kvietimą, sutiko dirbti ir įsijungti į mokslinius tyrimų darbus, vykdomus Cornell universitete, Ithaca, N. Y. Frieš išvykstant į nuolatinę darbo vietą, jis dar yra siunčiamas šešioms mėnesiams į garsiąją laboratoriją Cold Spring Harbor, Long Island, New York, susipažinti su naujais tyrimų metodais bei mokslininkų darbais.

Linkime sėkmės jaunam ir gabiam mokslininkui. S. B.

### ATSARGUMAS NE GEDA

Senas, labai turtingas ir kurčias dėdė staiga atgavo klausą. Pažįstamas jį ir klausia: — Tamstos šeima, tikiuos, labai džiaugiasi, kad tamstai grįžo klausą? — Jie nežino. Nesakau jiems.

— Fodėl? — Matai, tamsta, aš tyliu sau kaip iki šiol ir dabar tik klausausi. — Ir jau net du kart pakeičiau testamentą.

### VISA TEISYBĖ PO TEISMO

Jaunas prancūzas, advokatas, gynė savo klientą, kaltintą apiplessimu. Apiplessimas, vienok, nestengė įrodyti kaltinamojo tapatybės.

Po teismo, advokatas savo klientą paklausė: — Dabar, kai tamsta jau išteisintas, pasakyk man tamsta teisybę, ar tamsta atėmė iš nukentėjusio tuos 8,000 frankų, ar ne?

— Na, o kaip tamsta, pone advokate, manai, iš kur aš būčiau gavęs pinigų sumokėti tamstai honorarą?...

### TRIUKSMAUJA

Psichinis pacientas gydytojui: — Kas naktį sapnuojasi man graži mergina bešokanti apie mano lovą. — Tamsta norite tuos sapnus nutraukti? — Ne, tačiau ar negalėtumėt, daktare, paveikti taip, kad jį išeidama netrunkytų taip labai durų?...

## DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

### YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žinoti ar varas pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

## SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrausimams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gvyvės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS nieškie pelno, o teikia patarnavimus savitarpinė pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomojį Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunioji gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokestis \$2.00 1 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas Informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA  
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

## TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nėmoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

## NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

## Taupykite dabar pas mus



Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

### NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%	PER ANNUM:
	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

## UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatytli.



# NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.  
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$26.00	
pusei metų \$14.00	
trims mėnesiams \$8.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Užsienio:	
Metams \$31.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

## Sinkevičiaus voratinklis

Prieš pačias praėjusių metų Kalėdas Stasys Jokubka Vilnyje rašė apie „į aukštą lygį iškilusių“ mūsų tautietį Apolinarą Sinkevičių. Jis, girdi, yra ne tik akredituotas žurnalistas prie Jungtinių Tautų dirbantis Maskvoje išeinančiam „Moscow News“, bet jis dažnai susitinka ir su laisviečiais New Yorke, o kai atvyko Chicago, tai buvo tarybiniais reikalais užėjęs į Vilnį ir pasikalbėjo su pačiu Jokubka.

Savo rašinyje Jokubka padarė klaidą. Jis buvo parašęs, kad Sinkevičius buvo atvažiavęs į Chicago „tarybiniais reikalais“, o tikrovėje turėjo būti „tarybiniais reikalais“. Naujienuos tada rašė, kad šis Jokubkos įsivaizduotoji korektūros klaida visai nėra klaida. Jeigu Sinkevičius lankėsi pas Jokubką tarybiniais reikalais, tai tie reikalai turėjo būti ir tarybiniai reikalai, nes Sinkevičius yra „tarybinės vyriausybės“ tarnyboje. Bet kuri tarnyba „tarybine“ vyriausybei yra ir „tarybinė“ tarnyba.

Jokubka stengėsi būtinai pabrėžti, kad Apolinaras Sinkevičius dirba Maskvoje leidžiamame „Moscow News“, Sinkevičius įleistas į Ameriką pagal rusišką vizą. Jis priskirtas prie Jungtinių Tautų, kaip Maskvoje išeinančio rusiško laikraščio korespondentas. Galimas daiktas, kad Sinkevičius kartais ir parašo tam Maskvoje einančiom rusiškam laikraščiui. Tų „Moscow News“ nematome. Matyt, kad jis daugiausia yra skiriamas Maskvos gyventojams. Sinkevičiaus paskyrimas ir tarnyba oficialiai riša Sinkevičių su tuo Maskvoje leidžiamu laikraščiu. Jeigu lietuvius Sinkevičius nebūtų prikergtas prie to rusiško laikraščio, tai labai sunku būtų amerikiečiams išaiškinti, kuriam tikslui jis čia siunčiamas.

Sinkevičius, be abejo, yra baigęs visus aukštesnius ir pačius aukščiausius partijos centro komiteto kursus Vilniuje ir Maskvoje, bet jis vis dėlto nėra rusų kalbos specialistas. Sinkevičius yra lietuvis, Maskvai dirbantis lietuvis. Maskvai svarbu, kad būtų jų žmogus, kuris galėtų palaikyti ryšius su „laisviečiais“ ir kartas nuo karto aplankyti Jokubką, sustiprindamas rusiško voratinklio mazgus. Niekam ne paslaptis, kad Sinkevičius yra sovietinio voratinklio tempėjas. Siūlus jis tempia ten, kur gali pagauti lietuvišką muselį.

Jokubka rašė, kad jis eina kažkokias tarybines pa-

## „GARBINGO SVEČIO“ NEGARBINGAS PASIELGIMAS P. STRAVINSKAS

Pilnai sutinku su Dr. Vaclovo Paprocko straipsnio „Naujalinta sąvoka“ (paskelbto „Dirvoje“ ir perspausdinto 1975. I. 8 d. „Naujienuos“) mintimis, kad mes atbėgusius iš okup. Lietuvos žmones, rodos, net ir gerus lietuvius, per greitai iškeliamė į aukštbes, į žvaigždes, kurios, žiūrėk, po savaitės kitos ar po poros mėnesių ima ir nukrinta iš tų padangių sudegančiais me-

teorais, nei ženklo apie save nepalikdamos. Na, dėl to jų staigaus išaukštybių nukritimo ir iš mūsų horizonto išnykimo, būtų galima dar ir patylėti. Blogiau būna tada, kai žvaigždė, krisdama žemyn, pavirtusi meteoru, mus savo meteorinėmis skeveldromis ima ir užgauna arba, kalbant konkrečiau, be poezinių metaforų, mums iškelteji mūsų

reigas prie Jungtinių Tautų, bet jis savo skaitytojams nei vienu žodžiu neužsiminė, kad „tarybinė“ Lietuva neturi jokios atstovybės prie Jungtinių Tautų. Gromyka atsiveža Vytautą Zinkevičių į New Yorką ir, susitikdamas su arabais, supažindina Zinkevičių, kaip „tarybinės“ Lietuvos užsienio ministro pavaduotoją, bet oficialiai Zinkevičius neturi jokių teisių. Jungtinės Tautos „tarybinės“ Lietuvos ir Zinkevičiaus atsivežtų įgaliojimų nepripažįsta. Panašiai New Yorkan atvežtas ir Sinkevičius. Oficialiai bandoma sudaryti įspūdis, kad Sinkevičius dirba Maskvoje išeinančiam rusiškam laikraščiui, bet jis dirba Honano Zimano sutvarkytai ir Vilniuje leidžiamai Tiesai.

Šių metų sausio 7 dienos Vilniai jis telegrafu pasiuntė straipsnį, kurį pavadino „Voratinkliai“. Tame „Voratinklyje“ Sinkevičius gana plačiai aprašinėja JAV vyriausybės ir kongreso norą iširti Centrinės Žvalgybos įstaigos vestą darbą pačioje Amerikoje. Prieš kelis metus Valstybės Departamentas paprašė CIA (Centrinę žvalgybos agentūrą) patyrinėti, ar užsienio agentai neturi įtakos į Amerikos pasireiškusių triukšmadarius, tvarkos ardytojus, gaisrų kėlėjus, mokslo įstaigų sprogdintojus ir kitus nusikaltėlius. Vyriausybei buvo svarbu nustatyti, ar kartais užsienio valstybių agentai negalėtų daryti įtakos ir nerimavusių jaunuolių. Žvalgybos agentūra reikalą tyrinėjo, bet įtikinančios įrodymos medžiagos nerado ir tyrinėjimus nutraukė.

Amerikoje, rodos, yra daug svarbių įvairių problemų. Gabus žurnalistas galėtų rasti daug gyvenusių ir įdomesnių temų. Prezidentas Fordas paskyrė viceprezidentą Rockefellerį vadovauti komisijai, kuri privalės iširti visą reikalą, informuoti vyriausybę ir visus krašto gyventojus. Kol komisija nepaskelbs davinių, nėra ko, rodos, čia labai jaudintis, bet Sinkevičius tuojau turėjo sumesti žinias apie žvalgybos darbuotės tyrinėjimą. Tuo tarpu Sinkevičius Vilniaus Tiesai telegrafu pasiuntė „Voratinklį“ su tokia pagrindine mintimi:

„Šiandien amerikietis dar kartą sujaudintas tikrovės. Iš vienos pusės, kiekviename žingsnyje skelbiama, jog tik JAV konstitucija yra demokratijos ir laisvės gynėja, o iš kitos — amerikietis mato — kaip CIA kišasi į kitų valstybių vidaus reikalus, ir, kaip paaiškėjo dabar, jis pats gali patekti į šiuolaikinę elektroninę techniką aprūpinto slapto šnipinėjimo voratinklį“. (Tiesa 1975 m. sausio 7 d., 3 psl.).

Amerikiečiai CIA voratinklio neįjutė ir visai jo nebijė, tuo tarpu Sinkevičius pasiskubino savo darbdavius labai skubiai informuoti apie pavojų, kitų valstybių voratinklių tiesėjams.

## Skaitytojų Balsai

Okupantai Naujienuos nekentia

Esu senas Naujienuos, Draugo, Dirvos ir Tėviškės žiburių skaitytojas bei rėmėjas. Juos visus prenumeruoju ir mielai skaitau. Taip pat klausau Margutį ir židurių LTV programas, jas taip pat paremdamas.

Jau senai pas mane atneša ne užsakytą, Agitpropu okupuotoje Lietuvoje leidžiamą, melų laikraštį „Gimtas kraštas“. Pro tas jų panegyrikas ir melus dažnai prasiveržia mūsų brolių sunkus gyvenimas ir sunki dalia, kai jiems dėl menkelių liepiama džiaugtis ir dėkoti okupantui, ypatingai per įvairias okupacijos sukaktuves ar okupanto šventes.

Taip pat pastebėjau vieną labai charakteringą „Gimtajam kraštui“ dalyką. Tai pyktis ir baisi pagieža ant Naujienuos, Dirvos ir Tėviškės žiburių. Klūva ir Draugui, bet ne tiek daug.

Kadangi Naujienuos yra labiausiai puolamos ir koliojamos, tai, matyt, kad jos ir jų korespondentai yra teisingiausiai kelyje prieš pavergėjus su jais bendradarbiaujančius kvailingus ir kitokius ne savo protu gyvenančius ar net velkiančius. Lanku jums ir toliau tvirtai laikytis. Ta pačia proga prenumeratos pradedu 5 dol. Naujienuos paremi-  
Senas naujienietis  
Chicago, Ill.

Okupantai Naujienuos nekentia  
Esu senas Naujienuos, Draugo, Dirvos ir Tėviškės žiburių skaitytojas bei rėmėjas. Juos visus prenumeruoju ir mielai skaitau. Taip pat klausau Margutį ir židurių LTV programas, jas taip pat paremdamas.

Jau senai pas mane atneša ne užsakytą, Agitpropu okupuotoje Lietuvoje leidžiamą, melų laikraštį „Gimtas kraštas“. Pro tas jų panegyrikas ir melus dažnai prasiveržia mūsų brolių sunkus gyvenimas ir sunki dalia, kai jiems dėl menkelių liepiama džiaugtis ir dėkoti okupantui, ypatingai per įvairias okupacijos sukaktuves ar okupanto šventes.

Taip pat pastebėjau vieną labai charakteringą „Gimtajam kraštui“ dalyką. Tai pyktis ir baisi pagieža ant Naujienuos, Dirvos ir Tėviškės žiburių. Klūva ir Draugui, bet ne tiek daug.

Kadangi Naujienuos yra labiausiai puolamos ir koliojamos, tai, matyt, kad jos ir jų korespondentai yra teisingiausiai kelyje prieš pavergėjus su jais bendradarbiaujančius kvailingus ir kitokius ne savo protu gyvenančius ar net velkiančius. Lanku jums ir toliau tvirtai laikytis. Ta pačia proga prenumeratos pradedu 5 dol. Naujienuos paremi-

Senas naujienietis  
Chicago, Ill.

## Skaitytojų Balsai

Okupantai Naujienuos nekentia

Esu senas Naujienuos, Draugo, Dirvos ir Tėviškės žiburių skaitytojas bei rėmėjas. Juos visus prenumeruoju ir mielai skaitau. Taip pat klausau Margutį ir židurių LTV programas, jas taip pat paremdamas.

Jau senai pas mane atneša ne užsakytą, Agitpropu okupuotoje Lietuvoje leidžiamą, melų laikraštį „Gimtas kraštas“. Pro tas jų panegyrikas ir melus dažnai prasiveržia mūsų brolių sunkus gyvenimas ir sunki dalia, kai jiems dėl menkelių liepiama džiaugtis ir dėkoti okupantui, ypatingai per įvairias okupacijos sukaktuves ar okupanto šventes.

Taip pat pastebėjau vieną labai charakteringą „Gimtajam kraštui“ dalyką. Tai pyktis ir baisi pagieža ant Naujienuos, Dirvos ir Tėviškės žiburių. Klūva ir Draugui, bet ne tiek daug.

Kadangi Naujienuos yra labiausiai puolamos ir koliojamos, tai, matyt, kad jos ir jų korespondentai yra teisingiausiai kelyje prieš pavergėjus su jais bendradarbiaujančius kvailingus ir kitokius ne savo protu gyvenančius ar net velkiančius. Lanku jums ir toliau tvirtai laikytis. Ta pačia proga prenumeratos pradedu 5 dol. Naujienuos paremi-

Senas naujienietis  
Chicago, Ill.

dradarbiaujančius kvailingus ir kitokius ne savo protu gyvenančius ar net velkiančius. Lanku jums ir toliau tvirtai laikytis. Ta pačia proga prenumeratos pradedu 5 dol. Naujienuos paremi-

Senas naujienietis  
Chicago, Ill.

## Kas yra imperialistas

New York Daily News paskelbė organizacijos „Freedom House“ statistika, kad praėjusiais 1974 metais buvo 34 valstybės, kuriose po mažiausiai milijoną žmonių ar daugiau priklauso pavergtųjų žmonių kategorijai ir kad Sovietų Rusija yra dabar didžiausioji imperialistinė valstybė. Toje Sovietų imperijoje mažiausiai 37.5 milijonai mažųjų tautų — jų tarpe gudai (belorusai), estai, latviai, lietuviai, totoriai ir ukrainai neturi Sovietų imperijoje jokio balso nei valdžios įstaigose, nei kompartijoje.

Tuos faktus reikia atsiminti kai sovietų laikraščiai „Izvestija“ ir „Pravda“ vėl pradės kitas valstybes vadinti „imperialistinėmis“.

## Sovietai papildomai stato grūdams sandėlių

UPI praneša iš Maskvos, kad sovietų valdžia paskyrė 4.7 milijonus (milijardus) rublių, kuriais per ateinančią naują penketmetį pastatyti tiek naujų silosų (grūdams sandėlių, „magazinų“), kad būtų galima sutalpinėti papildomus 40 milijonų tonų javų. Nepasakyta, ar sovietai tikisi tiek daugiausiai tonų prisiųgti patys ar tiek milijonų tonų ieškosis pirkti.

## Ir Vokietijoje Daugėja bedarbių

Vokiečių žinių agentūra dpa praneša, kad Federalinėje Vokietijoje Respublikoje (Vakarų Vokietijoje) per praėjusį gruodžio mėnesį bedarbių skaičius padaugėjo iki 950,000, tai yra lyginant su bedarbių skaičiumi užpernai, pernai bedarbių per gruodį padaugėjo 146,000 arba 18.3 nuošimčių. Lyginant su buvusiu bedarbių skaičiumi 1973 metų gruodžio mėnesiu dabar bedarbių skaičius yra 460,000 žmonių didesnis.



## V. KAROSAS NAUJAS RELIGINĖS KOVOS FRONTAS

Ypač tai pasireiškė Lotynų Amerikoje, kur išliko radikalūs pramonistinio katalikiško vadas arkv. Dom Helder Camara, kurio iniciatyva dar 1968 m. buvo išleistas t. v. „Trečiojo pasaulio vyskypų manifestas“, kuriame aiškiai pasisakyta už socializmą ir revoliuciją. Ta proga arkv. Camara pareiškė: „arba Bažnyčia turi žengti drauge su pažangiomis jėgomis ir reikalauti socialinio teisingumo, ar turi žlugti dėl stokos įžvalgos ir socialinio dinamizmo“ (Time, 68. VIII. 23).

Kaip arkv. Camara supranta „pažangių jėgų“ prasmę, jis tai atskleidė Tomo Aquino 700 metų minėjimo proga, įvykusio šį rudenį Chicagos u-tė. Savo paskaitoje jis priėjo išvadas: „kaip Tomas Aquinas 13 amž. įjungė Aristotelį, anksčiau Bažnyčios laikytą pagonišku ir materialistiniu filosofu, į krikščioniškas mokslas, taip dabar tenka padaryti su Karolio Markso mokslu“ (Sun-Times, 74. XI. 2).

Jeį katalikiškieji radikalai pasisakytų ir vykdytų savo vadovybėje toli einančias socialines ir ekonomines reformas, arba net skelbtų revoliuciją, tai šiuo atveju juos reiktų sveikinti ir palinkėti sėkmės. Dr. Martin Luther King, veddamas Amerikos negrų kovas prieš rasinę diskriminaciją ir

už pilietinį teisių sulyginimą, visuomet įspėdavo savo sąjūdžio pasekėjus, kad jie saugotųsi komunistų, kurie kaip šakalai, tykoja įsikverbti į jų eiles ir visą sąjūdį pasukti savo tikslams. Tuo tarpu visai kitaip žiūrį į komunistus katalikiški radikalai. Prie visų katalikiškų partijų ir sąjūdžių jau yra susidarę kairiųjų katalikų sparnai. Italijoje kairiųjų katalikų vadas Carlo Donat Cattin pasakė: „kad komunistams reikia panaudoti kaip jėgą konservatyviems reikiams italų visuomenės sluoksniams sugriauti“ (Naujienuos, 73. III. 14.).

Tuo principu besivadovaudami Čilės krikščionys demokratai, ypač jų kairysis sparnas, per balsavimus parlamente išrinko dr. Salvador Allende prezidentu, tesurinkusį per visuotinius balsavimus tik 36% balsų. Čilės kard. Raul Silva Henriquez, pritariant daugeliui vyskypų ir kunigų, laimindamas prez. Allende, pareiškė: „Krikščionybė ir marksizmas gali ir turi sugventi Lotynų Amerikoje“ (Naujienuos, 71. II. 23.).

Po Portugalijos diktatūros nuvertimo, viso pasaulio nuostabai, ten išliko komunistai kaip stipriausia partija. To paties tikimasi Ispanijoje, kas kelia didelį susirūpinimą visoje Vak. Europoje. Pažvelgus giliau paaiškėjo, kad tų kraštų komunistai rado priedangą ir prieglobstį tų kraštų radikalų vyskypų ir kunigų užuovėjoje. Tokius reiškinius rasime kiekvienu-

mė katalikiškame kršate, neišskyrus lietuvių išeivijos.

## DIPLOMATINĖ TAKTIKA

Vatikano Rytų politika lietuviškoje spaudoje vaizduojama, kaip eilė šv. Sosto diplomatinių ėjimų, tikslu pagerinti tikinčiųjų būklę komunistų kraštuose. Kard. A. Cassaroli, kaip vyriausias šios politikos vykdytojas, nuvykęs į komunistų valdomą kraštą, pirmiausia suėdavo į kontaktą su t. v. liaudies kunigais, kitur dar vadinamais patrijotų, taikos, ar kaip Lietuvoje, tarybinų vardais. Kiekvienuose tautoje atsiranda nedidelės grupės kunigų, kurie tais ar kitais motyvais, nuėjo tarnauti komunistinei valdžiai. Bažnyčių vadovybės juos laiko dideliais kenkėjais ir net priešais, nes jie savo veikla iš vidaus griovė Bažnyčių vienybę ir netiesioginiai talkininkavo ateizmo antpuolimui. Šių kenkėjų ir priešų Bažnyčių vadovybės negalėjo atsikratyti, nes juos remia ir visai apgloboja komunistinės valdžios.

Kard. Casaroli atrinkdavo iš liaudies kunigų tarpo daugiau atsizymėjusių ir labiausiai lojalius ir patikimus komunistų ir valdžiai asmenis. Tokiems Casaroli „išrinktiems“ su pilnu Vatikano pritarimu ir popiežiaus palaikymu buvo suteikiami monsinjorų ar vyskypų titulai bei skiriamas užimti aukštus postus Bažnyčios vadovybėje, vietose anksčiau nušalintųjų ar vakuojančiųjų. Draugas paduoda toki būdingą „Vatikano susitarimą“ su Čeko-

slovakija: „Vatikanas praneša, jog pavyko rasti kompromisą ir susitarti su Čekoslovakija dėl keturių naujų vyskypų paskyrimo. Vatikanas, sakoma privačiai, sumokėjo savo kainą, leido įsventinti vyskupu kun. Josef Vraną, tą, kuris vadovavo kunigų grupei, remiančiai visus komunistų darbus“ (Draugas, 73. III. 1.).

Panašiu metodu, vietoj nušalintų vysk. J. Steponavičiaus ir vysk. V. Sladkevičiaus bei nukankintų Sibire, buvo sudaryta dabartinė Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovybė. Iš pirmo žvilgsnio, kaip tai mėginama aiškinti katalikų spaudoje, tai įvyko dėl blogos informacijos, nežinojimo tikro padėties, dėl paskirų Vatikano valdininkų padarytų klaidų ir t. t. Neapgaudinkime savęs iluzijomis. Tai buvo ir yra daroma sąmoningai ir planingai vykdančio Jono XXIII sugalvota ir Vatikano II Susirinkimo patvirtinta koezistencijos su komunistiniu politikta.

Vatikanas išėjo iš tos prielaidos, kad įstačius ir aukštus Bažnyčių postus patikimus ir lojalius komunistui dvasiškius bei ignoruojant nušalintus dėl jų ištikimybės savo tautoms ar vakarietiškomis pažiūroms bus einama prie koezistencijos su komunistiniu įgyvendinimo.

Tikrovėje paaiškėjo, kad Kremliaus strategai apstatė gudriais Vatikano diplomatiniais lapais. Vatikano įstatytus vyskopus ir monsinjorus komunistinės valdžios pavertė savo agentais, kurie iš vis-

daus daug sėkmingiau ėmė griauti Bažnyčias. Tai buvo tikrai nelauktas sturprizas Vatikanui, bet nuo Ostpolitik vienok neatsisakytą.

Kaip griunama Lietuvos Katalikų Bažnyčia iš vidaus, parodoma LKB Kronikoje. Ten rašoma: „šiuo metu jau nemaža uolensnių kunigų daugiau kenčia nuo sąvųjų, negu-nuo valdžios pareigūnų... Tiesioginiai ar netiesioginiai priverstas J. E. vysk. Labukas 1970. XI. 19 išprašė iš šv. Sosto dispensą, kad skirstant kunigus nereikėtų laikytis bažnytinės teisės kanonų. Ši dispensa, visų kunigų nuomone, — vyskupą dar labiau pajungė Rūgienio planams. Anksčiau vyskupas būtų galėjęs Rūgieniui priektarauti: „Negaliu gerą kleboną kelti į mažą parapiją, nes bažnytinė teisė šitai daro neleidžia“, o dabar į vyskupo pasipriešinimą valdžios atstovas gali atsakyti: „Turite popiežiaus dispensą, tad iškelkite šitą kunigą iš parapijos“. (psl. 168.).

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite  
Dienraštį  
NAUJIENAS  
Jos visad rašo  
TEISYBĘ



TELEF. PH 8-3225

**DR. ANNA BALIŪNAS**

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ  
IR GERKLĖS LIGOS  
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

**DR. K. G. BALUKAS**

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS  
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA  
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford  
Medical Building). Tel. LU 5-4446

Prima ligonius pagal susitarimą.  
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

**DR. C. K. BOBELIS**

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ  
CHIRURGIJA  
Telef. 695-0533  
Fox Valley Medical Center  
860 SUMMIT STREET  
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

**DR. PETER BRAZIS**

PHYSICIAN AND SURGEON  
2434 WEST 71st STREET  
Offisas: HEmlock 4-5449  
Rezid.: 383-2233

**OFISO VALANDOS:**

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.  
antradieniais, penktadieniais, 1-5 val.  
ir šeštadieniais, 2-3 val.

**DR. PAUL V. DARGIS**

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Westchester Community Clinikos  
Medicinos direktorius,  
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.  
VALANDOS: 2-9 darbo dienomis ir  
kas antrą šeštadienį 2-3 val.  
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

**DR. W. EISIN - EISINAS**

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS  
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA  
6132 So. Kedzie Ave., WA. 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neat-  
silepia, skambinti MI 3-0001.

**DR. K. A. V. JUCAS**

TEL.: 763-3310 ir 489-4441  
OOOŠ LIGOS - CHIRURGIJA  
OFISAS  
2403 W. NORTH AVE.  
(Prie Western Ave. kampo)

Valandos pagal susitarimą.

**DR. J. MĚŠKAUSKAS**

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
VIDAUS LIGŲ SPEC.  
2454 WEST 71st STREET  
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,  
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.  
Tik susitarus.  
Trečiadieniais uždaryta.

**DR. FRANK PLECKAS**

OPTOMETRISTAS  
KALBA LIETUVISKAI  
2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149  
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir  
"contact lenses".  
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

**DR. LEONAS SEIBUTIS**

INKSTŲ, PUSLĖS IR  
PROSTATOS CHIRURGIJA  
2456 WEST 63rd STREET  
Val. antradienį nuo 1-4 po pietų,  
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.  
Ofiso telefonai: 776-2880  
Naujas rez. telefonai: 448-5545

**DR. VYT. TAURAS**

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos  
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET  
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,  
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį  
2-4 val. po pietų ir kitu laiku  
pagal susitarimą.

**V. Tumasonis, M. D., S. C.**

CHIRURGAS  
2454 WEST 71st STREET  
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123  
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl  
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.  
Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

**P. SILEIKIS, O. P.**

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS  
Aparatai - Protezai, Med. Ban-  
džiai. Speciali pagalba kojoms  
(Arch Supports) ir t. t.  
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.  
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629  
Telef.: Prospect 6-5084

**PLEASE!**

Don't play with matches.

**Paskutinės Balfio Garbės Pirmininko  
Končiaus dienos**

Roma, Italija. Sausio 13 die-  
nį rytė Rastas savo lovoje kiek  
pasviręs ant kairės pusės, pu-  
siau pravertomis akimis negy-  
vas nusipelnęs lietuvių veikė-  
jas Dr. Prof. Prelatas Juozas  
Končius. Tik porą dienų prieš  
mirtį apsirgo nušalimu ir, atė-  
jęs pas mane, sakė, kad jam  
reikia žiemai gyventi Florido-  
je, nes geriau Floridoje gyventi,  
kaip Romoje mirti.

Jis lankydavo sergantį pre-  
latą Tulabą. Dažnai užeidavo  
pas mane, ir mane kažkaip  
mėgo. Gydytojas rado bron-  
chitą ir jis naktį labai kosėjo.  
Paskutinę naktį nebuvo jo gir-  
dėti, ir, šalia, kambaryje mie-  
gojęs kun. Ignatavičius, pasa-  
koja jo negirdėjęs, o ryte atė-  
jusi seselė pasakė, kad rado  
mirusį.

Končius nebuvo stiprios  
sveikatės jau daugelį metų. Jis  
turėjo vėžį ir po operacijos  
bene 25 metus laukan ejo per  
šoną. Bet šiemet jis rodė viso-  
ko stiprumą - fizinio ir dvasi-  
nio. Visuomet su juoku ir  
šamojumi.

Laidotuvės įvyko 16 sausio.  
Jis pasakodavo iš savo atsimi-  
nimų, kurie daugiausia susiję  
su labdaros darbu. Savo para-  
pijoje augino 6 našlaičius. Abu  
lėvai jauni mirė. Vyriausias  
buvo 16 metų ir turėjo nesveiką  
ranką. Jis pats ir žmonės  
davė tiems vaikams išlaikymą.  
Visus užaugino, o su nesveika  
ranka berniuką išmokė šofe-  
rio amato. Visi jam rašo padė-  
kos laiškus. Jo gerų darbų ne-  
surašysi, pvz. ir mano seserį tik  
jis atgabeno į Ameriką, kai  
amerikiečiai nenorėjo jos ne-  
sveikos išleisti. O tokių atsi-  
kimų buvo daugybė. Ligi pas-  
kutinės dienos rengėsi gyvenimui.  
Rinko fotografijas asini-  
nimų rašymui. Paliko pilną  
kambarį visokių suvenyrų.  
Giminių turi Washington,  
DC, seserį, kuri gyvena su  
dviem nevedusiais sūnėmis.

Su Končiaus mirtimi nuėjo  
į kapus bene veikliausioji arti-  
mo labai asmenybė. Turėjo  
didelių pažinčių Amerikos  
episkopate ir daug padėdavo  
Romoje esantiems vargo žmo-  
nėms, kaip Brazilijos seselėms,  
kurios dirba kolegijos ūkyje.  
Padėjo ir kitiems. Rekomen-  
duodavo Balfui kam pasiųsti  
siuntinuką į Lietuvą, o ten to-  
kių dar yra apšiai, ir Balfio pa-  
kietukas suteikia gyvenimo  
viltį nelaimingiems žmonėms.  
Visokia jojo akcija pasibaigė.  
Končiaus Lietuva jau neturi.  
Apie Končiaus mirtį painfor-  
muotas Balfas ir jo giminės  
Washingtono.

Romietis.

**GRADINSKAS**  
MUZIKA  
IŠ EUROPOS  
PLOKŠTELESE  
2512 W. 47 ST. - FR 6-1998

**GUŽAUSKŲ**  
GELES VISOMS PROGOMS  
BEVERLY HILLS GELINČIA  
2443 WEST 63rd STREET  
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

**GELININKAS**  
(PUTRAMENTAS)  
Linskumo arba liūdesio valandom  
gražiausios gėlės ir vaikai ant-  
pių papuošimui ir sezoninės  
kapams gėlės.  
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)  
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

**PERKRAUSTYMAI**  
**MOVING**  
Leidimai - Pilna aprauda  
ZEMA KAINA  
R. ŠERENAS  
Tel. WA 5-8063

**MOVING**  
Apraustas perkraustymas  
iš įvairių atstumu.  
ANTANAS VILIMAS  
823 West 34 Place  
Tel.: FRontier 6-1882

**SOPHIE BARCUS**  
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS  
Visos programos iš WOPA,  
1490 kil. A. M.  
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-  
dienio iki penktadienio 11-12  
val. ryto. - Šeštadienį ir sek-  
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.  
ryto.  
Telef.: HEmlock 4-2413  
7159 So. MAPLEWOOD AVE.  
CHICAGO, ILL. 60629

SKAITYK UŽ KITAŲ PATARK  
SKAITYTI DEMOKRATINIŲ  
DIENRAŠTŲ "NAUJIENAS"

**KNYGOS ANGLŲ KALBA**  
A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Ciklgetes išpūzmai oku-  
puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.  
J. Jasmimas, A KISS IN THE DARK. Piktančių ir intymų nuotykių,  
aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, graži iliustr.  
100 psl. Kaina \$2.50.  
Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poete  
Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.  
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK vj  
auto brožuai, paliečiantis laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją  
411 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.  
Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas u  
kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsųptus čeki s  
onigine perlaide.  
**NAUJIENOS**  
1739 South Halsted Street, Chicago Ill 60608

kijos Bruno Polniak, 17 metų  
amžiaus, gyvenusį 12049 South  
Union ave., tarnavusį supermar-  
ket krautuvėje 119 gatvėje. Su-  
imtieji yra juodukai: Feemaster,  
Harris ir Bivens; ketvirtas ne-  
pilmnetis neskelbiamas. Visi  
keturi priklausė gaujai, pasiva-  
dinusiai Little Family, vienas iš  
jūrmarienas, tarnaujantis Glen-  
view Naval Air Station.

Bruno Polniak, baigęs tarny-  
bos valandas buvo bešeinąs va-  
žiuoti namo, kai duryse jį su-  
laikė beateinantieji plėšikai ir  
nusivedė į krautuvę, kur įsakė  
visiems krautuvėje esantiems  
gultis ant grindų. "Kas pajudės,  
tam smegenys bus ištaškyti!"  
pagasdino vienas banditas. Vie-  
nas toliau stovėjęs tarnautojas  
norėjo pasiimti ginklą sujudėjo.  
Į tai banditas paleido kulka Pol-  
niakui į kaktą ir visi keturi nu-  
bėgo į Harris namus, kur juos  
policija suėmė. Kaltinami Polnia-  
ko nužudymu, ir pasikėsiniu nu-  
šauti krautuvės sargą ir apie-  
plėšti krautuvę.

**Kiek Amerikoj žydų**  
UPI pranešimu, iš žydų skai-  
čiaus visame pasaulyje 14 mil.  
150,000 tūkstačių, Jungtinėse  
Amerikos Valstybėse jų gyvena  
apie 5,732,000. Pagal naująjį  
Amerikos žydų metraštį "Ame-  
rican Jewish Year Book" žydai  
sudaro 2.8 nuošimčius visų JAV  
gyventojų.

**Blogi metai aviacijai**  
Nacionalinės Transportacijos  
Saugumo Tarybos pranešimu,  
praeitais metais lėktuvų nelai-  
mėse JAV-bėse žuvo daugiau  
žmonių, kaip bet kuriais metais,  
išskyrant 1960 metus, būtent  
1974 metais žuvo 467, tai yra  
dvigubai kaip 1973 metais,  
kurių bėgyje žuvo 227 žmonės.  
Tai yra beveik lygiomis su re-  
kordiniais 1960 metais, kuriais  
žmonių įvairiuose aviacijos "ak-  
cidentuose" žuvo 499.

**A. A. PAULINAI ADOMAITIENEI**  
mirus,  
Jos vyrą Praną ir dukrą Nijolę nuosirdžiai  
užjaučiame ir kartu liūdime  
Remigijus ir Danutė Balčiūnai,  
Stasys ir Stasė Balčiūnai,  
Kazimieras Kudla

**EUDEIKIS**  
GAIDAS - DAIMID  
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA  
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE  
Tel.: YArds 7-1741 - 1742  
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE  
Telefonas: LAfayette 3-0440  
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

**AMBULANCE PATARNAVI  
MAS LIENA  
IR NAKTLI**  
TURIME  
KOPLYČIAS  
VISOSE MIESTO  
DALYSE.

**ANTANAS M. PHILLIPS**  
3307 So. LITUANICÁ AVENUE. Phone: YArds 7-3401

**BUTKUS - VASAITIS**  
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

**PETRAS BIELIŪNAS**  
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

**GEORGE F. RUDMINAS**  
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

**STEPONAS C. LACK IR SŪNĖS**  
(LACKAWICZ)  
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213  
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672  
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

**P. J. RIDIKAS**  
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Fresh is best - and at no  
time is this more apparent than  
when planning nutritional  
menus. Today's rising food  
prices make this menu es-  
pecially valuable - not only  
because of its nutritional con-  
tent but for the money you  
save buying fresh produce.  
Fresh fruits and vegetables  
purchased in season are always  
a good buy.  
This menu is based on a bar-  
beque theme and, except for  
the salad, it can be conveni-  
ently cooked on the grill - even  
the dessert. Insure the fresh-  
ness of the food by packing  
everything in various size Food  
Keepers from Rubbermaid.  
These containers are airtight  
so foods won't leak, and pro-  
duce is kept at its peak of  
freshness. When the barbecue  
is over the Food Keepers can  
be used as caddies to carry  
home leftovers and picnic  
ware.  
The complete barbecue menu  
features:  
Fish Kebobs (skewered  
gills of a white fish, sherry  
tomatoes, peppers and mush-  
rooms).  
Bacon Wrapped Corn On  
The Cob (imitation bacon bits  
work too)  
Marinated Vegetable Salad  
In a large round Food Keeper,  
break up into small pieces  
one head of cauliflower and  
one bunch of broccoli. Add one  
cup of fresh, sliced mush-  
rooms. Marinate overnight in  
one 8 oz. bottle of Italian salad  
dressing to which one diced  
garlic bud and one teaspoon  
of oregano have been added.  
Refrigerate until ready to  
serve. Serves six.  
Banana Boats  
Pull down a strip of banana  
peel, being careful not to strip  
off. Scoop out a small meat  
length of the banana and  
stuff with nuts, tiny marsh-  
mallows, pieces of chocolate  
nut candy bars or chocolate  
chips, honey or coconut and  
orange juice. Replace peel,  
wrap in foil and place on hot  
coals for 10 minutes, turning  
once. Serve one per person.

**SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI  
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI**  
"Viešpats turi pasimėgimo savo žmonėmis ir jis puošia ramjūsius  
išgelbėjimui". - Psalmė 149:4.

Viešpats myli, mokina ir veda nuolankiuosius, laimina juos ir gelbsti  
jiems artimiausiu pažinti jo Sūnu. Šventajame Rašte mes skaitom, kad ramieji  
paveldės žemę. Jie bus Abramo sūniai ir todėl dalyvaus visų žemės tautų  
palaiminime. Jų tarnavimu Tūkstantmetinėje galybėje bus palaiminti visi  
pakušnieji. Pergvenęs paskutinį ištyrimą tos galybės pabaigoje, visas  
pasaulis bus Dievo išmokytas. Tuomet visi žinos, kad Dievas yra visos iš-  
minties ir meilės šaltinis.

Mažą knygutę, pavadintą JEZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite  
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:  
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET  
CHICAGO, ILLINOIS 60629.  
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

**PETKUS**  
TĖVAS IR SŪNUS  
MARQUETTE FUNERAL HOME  
2533 W. 71st Street  
Telef.: GRovehill 6-2345-6  
1410 So. 50th Ave., Cicero  
Telef.: TOWnhall 3-2108-5  
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS  
AIKŠTŲ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai  
**MAŽEIKA & EVANS**  
6845 SO. WESTERN AVE.  
TRYŠ MODERNISKOS  
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS  
MAŠINOMS VIETA  
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

**EUDEIKIS**  
GAIDAS - DAIMID  
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA  
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE  
Tel.: YArds 7-1741 - 1742  
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE  
Telefonas: LAfayette 3-0440  
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

**NARIAI:**  
Chicago  
Lietuvių  
Laidotuvių  
Direktorių  
Asociacijos

**AMBULANCE PATARNAVI  
MAS LIENA  
IR NAKTLI**  
TURIME  
KOPLYČIAS  
VISOSE MIESTO  
DALYSE.

**ANTANAS M. PHILLIPS**  
3307 So. LITUANICÁ AVENUE. Phone: YArds 7-3401

**BUTKUS - VASAITIS**  
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

**PETRAS BIELIŪNAS**  
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

**GEORGE F. RUDMINAS**  
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

**STEPONAS C. LACK IR SŪNĖS**  
(LACKAWICZ)  
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213  
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672  
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

**P. J. RIDIKAS**  
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911



